

FINANCIËLE DRAAGKRACHT PLUIMVEESECTOR EN HET DIERGEZONDHEIDSFONDS

Kees de Bont en Boudewijn Koole

De pluimveehouderij heeft beperkte mogelijkheden om hogere lasten te dragen voor de financiering van het Diergezondheidsfonds. Met het oog op de vernieuwde afspraken tussen de overheid en het bedrijfsleven voor de jaren 2005- 2009 heeft het LEI de draagkracht van de sector onderzocht. Als belangrijkste conclusie kwam naar voren dat alleen onder optimistische veronderstellingen de draagkracht op ongeveer hetzelfde niveau blijft als de afgelopen jaren.

Vogelpest

Aanleiding tot het onderzoek was vooral de uitbraak van vogelpest (Aviaire Influenza) in 2003. De kosten voor de bestrijdingsmaatregelen van deze ziekte, onder meer voor het ruimen van besmette dieren, waren zeer hoog, in totaal ongeveer 300 miljoen euro. Deze kosten bevatten dan nog niet de schade die de pluimveehouders zelf ondervonden, vooral door de langdurige leegstand van de bedrijven. Ook de schade bij de toeleverende bedrijven, de slachterijen, eierpakstations en dergelijke is er nog niet in verdisconteerd. Hoewel van genoemd bedrag van zo'n 300 miljoen euro op basis van Europese afspraken een deel ten laste gaat van de EU, zijn de kosten voor de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven samen nog aanzienlijk, ruim 200 miljoen euro. Op grond van de voor de jaren 2000-2004 gemaakte afspraken, kwam hiervan ruim 11 miljoen euro voor rekening van de sector. Door heffingen van het Productschap is dit bedrag geïnd bij pluimveehouders.

Varianten voor ontwikkelingen in de pluimveesectoren

Voor de jaren 2005-2009 is voor de pluimveesectoren (eieren en vleesproductie) een optimistische en een pessimistische inschatting gemaakt van de ontwikkelingen van de sector en de consequenties daarvan voor de toegevoegde waarde en de inkomens. Het verschil tussen beide scenario's is dat in de optimistische variant uitgegaan wordt van een vertraagde besluitvorming in de WTO-onderhandelingen waardoor de invoerbescherming van de EU tot 2010 op het huidige niveau blijft. Dit resulteert in hogere prijzen voor eieren en vleeskuikens dan in de pessimistische variant. In beide scenario's is wel rekening gehouden met de aanscherping van het mestbeleid en de daardoor stijgende kosten van de mestafzet. Voorts is in beide gevallen uitgegaan van een lichte daling van de veevoederprijzen.

Duidelijke verschillen in uitkomsten

In de leghennensector zal in het optimistische scenario het productievolume gelijk blijven aan de omvang in 2004, maar in het pessimistische scenario is de daling 15%. In de vleeskuikensector is er in beide gevallen een daling verondersteld, namelijk van 15 respectievelijk 25%. Voor het inkomen van de leghennen- en vleeskuikenbedrijven maakt het veel uit of de ontwikkelingen volgens de optimistische dan wel de pessimistische variant verlopen. Het gemiddeld inkomen per bedrijf per jaar in de legsector zal in 2005-2009 in de optimistische variant met ongeveer 35.000 euro niet veel lager zijn dan in de jaren 2000-2002. In de pessimistische variant daalt het echter naar 5.000 euro. In de vleeskuikensector kan het gemiddelde inkomen in 2005-2009 in het optimistische scenario nog toenemen tot bijna 40.000 euro, maar in de pessimistische variant daalt het naar ruim 10.000 euro. Bij een ontwikkeling volgens de optimistische variant zal het aantal bedrijven in de pluimveehouderij groter blijven dan bij een verloop volgens de pessimistische variant, waarin niet alleen het inkomen fors onder druk komt te staan, maar ook de productieomvang verder daalt. Deze uitkomsten geven aan dat alleen in een optimistisch scenario de financiële draagkracht van de pluimveesector op ongeveer hetzelfde niveau blijft als in de afgelopen jaren, voor de uitbraak van de vogelpest, terwijl bij een pessimistische variant een duidelijke vermindering optreedt. Daaraan kan toegevoegd worden dat met de toegenomen concurrentie in de markten van pluimveeproducten de kans op een lager inkomensresultaat eerder groter dan kleiner geworden is.

Nieuwe afspraken

In de nieuwe afspraken tussen de overheid en het bedrijfsleven over de financiering van de bestrijdingskosten van besmettelijke dierziekten, die op 2 februari 2005 zijn gemaakt, is als nieuw plafond voor de pluimveesector een bedrag van 30 miljoen euro vastgesteld. Omdat de pluimveesector volgens de hier uitgevoerde studie beperkte draagkracht heeft, is besloten dat het ministerie van LNV bij uitzondering de laatste 10 miljoen van de 30 miljoen euro voor zijn rekening neemt als dat nodig is. De reden van de verhoging van de bijdrage van de sector is dat er bij de vorige afspraak geen rekening was gehouden met de mogelijkheid van een uitbraak van AI zoals in 2003. Hierdoor was het open einde voor de overheid hoog. Met de nu gemaakte afspraak wordt dat enigszins ingeperkt, waarbij op basis van het onderzoek van het LEI de doorbelasting naar de sector lager is dan zou gelden wanneer het maximale risico voor de overheid gelijk worden gesteld aan dat voor andere veehouderijsectoren.

Meer informatie:

Rapport 6.04.02 *Financiële draagkracht van de pluimveesector en het diergezondheidsfonds*